

3. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
4. Докучаєва В.В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому середовищі: [монографія] / В.В.Докучаєва. – Луганськ: Alma mater, 2005. – 304 с.
5. Кошелева Н.Г. Характеристика моделі готовності майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності / Н.Г. Кошелева // Наукова скарбниця освіти Донеччини: наук.-метод. журнал. Вип. 3 (16). – Донецьк: ДоноблППО; ДонНУ, 2013. – С. 99-104.
6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посібник. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://referatik.com.ua/manual/ukr/19/107/>
7. Пономарева Н.С. Формирование готовности будущих инженеров к инновационной деятельности в образовательном процессе вуза: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Н.С. Пономарева. – Брянск, 2011. – 24 с.
8. Слостенин В.А. Психология и педагогика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. завед./ В.А. Слостенин, В.П. Каширин. – М.: Академия, 2001. – 480 с.
9. Стрельников В.Ю. Теоретичні засади проектування професійно орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В.Ю. Стрельников. – К., 2007. – 42 с.
10. Ягупов В.В. Педагогіка: підручник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=23

Малицька О.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Бердянський державний педагогічний університет*

ГУМАНІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КУЛЬТУРИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ВНЗ

Зростання кризи в духовній сфері людини стає глобальною проблемою в усьому світі. Панування матеріалістичної ідеології, прагматична спрямованість сучасної цивілізації призвела до відчуження людини від духовних потреб.

Об'єктивні закономірності сучасного соціального розвитку вимагають не бездумних виконавців, а мислячих людей, творчий потенціал, висока ступінь інформованості яких доповнені національною самосвідомістю, моральною культурою та естетичним смаком. Гуманістичні аспекти в структурі особистості набувають

значення пріоритетних, а це підвищує вимоги до освіти, яка формує і розвинутий інтелект, і внутрішню культуру людини.

Сучасне відродження держави розширює можливості молоді щодо культурної ідентифікації та розкриває нові горизонти для формування ціннісних орієнтацій. Молода людина може визначити межі своєї зовнішньої ідентифікації лише в рамках масової культури. Тому пріоритетним завданням української держави та суспільства є створення культурного освітнього середовища для трансляції цінностей загальнолюдської та української національної культури молодому поколінню.

Метою даної статті є розкриття гуманістичного потенціалу культури та умови його реалізації в освітньому просторі ВНЗ, які б сприяли гармонізації відносин «людина-суспільство-держава».

Осмислення значення й місця культури в житті суспільства й формуванні особистості протягом століть було актуальною проблемою багатьох наук.

У працях Г.Спенсера, Б.К.Маліновського, Л.Г.Ніколаєнка обґрунтована соціально-практична природа культури та визначені її функції, серед яких особливе місце посідають виховна й освітня. Психолого-педагогічні основи культуровідповідного розвитку особистості закладені в дослідженнях Л.С.Виготського, О.М. Леонтьєва, С.Л. Рубінштейна, О.В. Запорожця.

Культурне середовище трактувалося як визначальний фактор у формуванні особистості такими вченими як В.І. Вернадський, А.І. Панченко, К. Леві-Стросс, П.О. Флоренський. Проблеми потенціалу педагогічно організованого культурного середовища вивчалися Б.В. Асаф'євим, К. Орфом, Р. Штайнером.

Проблеми взаємодії культури та освіти висвітлюють роботи низки вчених (Р. Арнхейм, М.С. Каган, Н.І. Киященко, Б.Т. Ліхачов, Л.М. Масол, Г.П. Шевченко, О.О. Мелік-Пашаєв, Б.М. Неменський, Б.П. Юсов).

Значущий доробок у розкриття й реалізацію освітнього потенціалу культури внесли вітчизняні вчені й педагоги (О.М. Семашко, Л.Г. Ніколаєнко, Н.Є. Миропольська, Л.М. Масол, О.І. Онищенко та інші).

Отже низка аспектів проблеми визначення місця культури в житті суспільства й формуванні особистості є достатньо висвітленою в науковій літературі, але ж протиріччя сучасності висувають нові питання на шляху розв'язання цих завдань.

Сучасні культурологічні дослідження визначають культуру як ціннісно-змістовний, нормативно-регулятивний і символіко-інформаційний зміст будь-якої сфери суспільно значимої діяльності. Сутність гуманістичної культури можна охарактеризувати як здатності людини не тільки усвідомлювати й опановувати загальнолюдські й національні духовні цінності, але й ефективно реалізовувати їх у повсякденній практиці.

Формування особистості через культуру – проблема, що становить ядро багатьох педагогічних концепцій. Одним із напрямків педагогіки, що сягає періоду античності є так звана «педагогіка культури». Автор цієї теорії В.Дільтей визначав, що світ культури не підкоряється ніяким об'єктивним законам, а пізнання культурних цінностей у процесі сприйняття являє собою інтуїтивне сприйняття цих цінностей. Найбільш значимою проблемою виховання, відповідно до даної теорії, є формування людської особистості шляхом залучення її до світу цінностей культури, що забезпечує збереження її наступності.

У наші часи відроджується інтерес до педагогіки культури й відповідно до цього висуваються нові вимоги до функцій освіти, яка не просто має синтезувати знання, уміння і навички, а сприяла б формуванню ціннісних орієнтацій молодого покоління.

Єдино можливим засобом впливу на процес формування цінностей особистості в сучасних дослідженнях визначається цілеспрямована організація духовної діяльності людини, «організація її переживань» (Б.Неменський).

Вбачається, що для створення адекватного освітнього культурного середовища, яке сприяло б «організації переживань», доцільним є розробка й реалізація методів і прийомів, що сприяють сенсорному насиченню особистості, розвивають здатності до чуттєво-образного опанування навколишнього світу, відчуття внутрішнього зв'язку з ним, самовираження й гармонізації емоційних станів через практичну взаємодію особистості в системі «людина – природа – суспільство».

Освітні установи, зокрема ВНЗ, є найбільш ефективними суспільними інститутами, в яких процес соціокультурної комунікації організується, стає систематичним і набуває творчої спрямованості. Навчання у вищій школі має бути спрямоване на усвідомлення відповідальності за свій особистісний імідж не тільки освіченої людини, але й людини культурної, а також власної ролі в трансляції культури.

Така орієнтація особистості припускає перехід особистісного статусу з позиції пасивного споживача духовних цінностей у статус соціально-активного співучасника й творця культурного життя; а отже й адекватний особистісний саморозвиток.

Культуро відповідний розвиток можна трактувати як відповідність освіти культурі певного часу, орієнтування людини не тільки на її опанування та відтворення, але й на культуротворчість. Для цього доцільним буде створення атмосфери співтворчості, діалогу особистостей. Крім того, в аксіологічному аспекті образи культури виступають як цінності. Образи культури характеризуються єдністю почуттєвих і значеннєвих компонентів, а сфера емоційних переживань молодшої людини має емоційно насичуватися й підкріплюватися смисловою основою.

Сучасна освіта має формувати в людині не тільки систему знань, а, перш за все, систему почуттів. Зміст сучасної освіти є відтворенням буття людини, її відносин і діяльності в соціумі, природі, духовній сфері. Крім знань і способів діяльності, передбачається, що він має містити досвід творчої діяльності й досвід емоційно-ціннісного відношення. Цілісність картини світу й визначення місця людини в ньому досягається комплексом базової й додаткової освіти на основі єдності змістовної й процесуальної сторін навчання, єдності цілей і цінностей. Це вимагає практичного рішення таких проблем, як пошук адекватного співвідношення гуманітарної й природничо-наукової освіти, науки й мистецтва, освіти й виховання. В цій ситуації змінюються й завдання гуманітарної освіти: від простої трансляції професійних навичок до усвідомленого формування світогляду особистості.

При такому підході має змінитися й традиційна модель гуманітарної освіти: вагомості набувають дисципліни, спрямовані на формування системи знань і умінь в майбутнього фахівця, яка б сприяла виробленню такого інтелектуального продукту як нове знання. Вбачається, що саме інтеграцію природничо-наукових і гуманітарних сфер на шляху формування нової системи ціннісних орієнтацій особистості можна визначити як основний механізм формування її вміння осмислювати соціокультурну цілісність в історичному вимірі. Розв'язання практичних завдань, пов'язаних із реалізацією міждисциплінарної інтеграції утруднюється відсутністю універсального методологічного підходу, який би дозволив подавати зміст всіх навчальних дисциплін у категоріях загального.

Метою будь-якої держави, орієнтованої на соціальний прогрес, є збереження й послідовне збагачення матеріальних і духовних цінностей. Культура, як відбиток рівня розвитку суспільства і його творчих потенцій акумулює ці цінності. Отже нагальним завданням прогресивної держави можна вважати забезпечення сприятливих умов функціонування культури. Основою для реалізації гуманістичного потенціалу культури має бути освіта, оскільки формування гуманістичної культури буде успішним лише в умовах цілеспрямованої й педагогічно організованої діяльності держави, суспільства, всіх соціальних інститутів.

Список використаних джерел:

1. Абрамович С. Д. Культурологія / С.Д. Абрамович, М.С.Тілло, М.Ю.Чікарькова. – К.: Кондор, 2004. – 348 с
2. Гнатенко П.И. Идентичность: философский и психологический анализ / Гнатенко П.И., Павленко В.Н. – К.: Арт-Пресс, 1999. – 466 с.
3. Каган М.С. Философия культуры / Каган М.С. – Спб, 1996. – 415 с.
4. Неменский Б.М. Эмоционально-образное познание в развитии человека // Вопросы психологии. – 1991. – № 3. – С. 32-41.
5. Петрецька О.В. Поняття культурної самоідентифікації етнічних груп // Вісник АПСВ ФПУ. – 2007. – №2. – С. 21-24.

Михайлюк М.И.

преподаватель,

Восточноукраинский национальный университет

имени Владимира Даля

ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ ИНЖЕНЕРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ВЕЛИКОБРИТАНИИ

Великобритания имеет долгую историю и древние традиции обучения в высших учебных заведениях. Британское образование дает квалификацию международного уровня. Все учебные заведения в Великобритании имеют аккредитацию Британского Совета или других уполномоченных учреждений. Уровень образования очень высок и 90% студентов успешно заканчивают университеты и институты.

Мы должны обратиться к истории, чтобы найти истоки образования, которое мы называем классическим. История